

CAMPI QUI PUGUI, QUE ARRIBEN ELS POETES

«Com puc estimar al qui va violar la meua mare, al qui mata al meu pare, al qui esclavitzava als meus avantpassats, al qui llença bombes atòmiques al Japó, al qui extermina als indis i a mi em té tancat en barris miserables?».

MALCOLM X

D'entrada la postura taxativa, revoltada, combativa dels negres americans, envoltats per la immensa societat expoliadora i assimiladora. D'entrada els prejudicis: «La idea del negre salvatge és una invenció europea». (Frobenius). D'entrada tralla, cadenes i esclavitud a l'avior i «passi», controls i esclavitud (sí, esclavitud, què és sinó el treball forçós en llocs disposats «a priori?») a l'Àfrica blanca. D'entrada una subordinació a la cultura folklòrica donades les característiques polítiques dels «blacks». D'entrada, per Aimé Césaire —Culture et Colonialisme—, destrucció europea de tot per a un enriquiment colonialista. D'entrada: «Dominat però no domesticat, disminuït però no convençut de la meua inferioritat». (Franz Fanon). D'entrada:

Plora el meu cor, l'aclaparen diversos
[mals.]

Estisores el tallen:
Febres, dolors, mal en un costat.

Plora el meu cor, resta perdut
Per la noia esvelta com una palmera,
Amb els cabells que li cauen sobre l'espatlla.

Però aviat tindrà la revenja
I la sorprendrà.
Aleshores, cara a cara, ens reconixerem.

D'entrada l'amor, la violència passiva, la no-violència han esdevingut inoperants o poc pràctiques en la lluita per la dignitat i la justícia; han fet prendre consciència i han motivat la mort dels principals capdavanters. I consti que costa prendre consciència:

«No retreguis a Déu per haver creat el tigre. Agraeix-li que no li ha donat ales». Dita etíop.

D'entrada la passivitat, el conformisme, l'alienació amb tot i per tot, des del capitalisme negre, l'amor per la noia esvelta com una palmera, o els cants vudú del miserable Haïtí, la primera república negra del món i el darrer país econòmicament d'Amèrica Llatina. No pas, però, per «culpa» dels nigger.

D'entrada, d'entrada...:

Han vingut aquesta nit en la qual el
tam
tam
rodava de
ritme en ritme
el frenesí

dels ulls
el frenesí de les mans el frenesí
dels peus de les estàtues
DESPRES
quants JO
han mort des que vingueren aquesta nit
[en la qual el

POESIA NEGRA

tam
tam
rodava de
ritme en
ritme
el frenesí
dels ulls
el frenesí de les mans el frenesí
dels peus de les estàtues.
(Leon G. Damas, 1937)

Els senegalesos no volien combatre a la II Guerra Mundial, i recitaven poemes mentre altres senegalesos vigilaven a Agustí Bartra i altres poetes, gairebé tots els de l'època, després de la desfeta del 39 als camps de concentració de França.

D'entrada Miriam Makeba, sense deixar de cantar el Pata-Pata, es casa amb el blackpanther Stokely Carmichael i protesta i dona cops de porta, fortament, quan deixa les cambres dels blancs comercialitzadors. D'entrada: els gossos callen:

Cognom: ofès
Nom: humiliat
Estat civil: revoltat
Edat: l'edat de la pedra.

D'entrada, Aimé Césaire, l'autor dels anteriors versos, crida fins esberlar-se la gargamella:

BARBAR

Es el mot que em sosté
i colpeixa el meu cor de coure groc
on la lluna engoleix dins la golfa del
[rovell]

dels ossos bàrbars
de les covades bèsties rampinyaires de
[la mentira.]

D'entrada el FRELIMO diu que no sap res de les massacres actuals de Wiryamu, però tant se val. L'escorxament és vàlid per als benpensants. D'entrada, Agostinho Neto, cap del moviment d'alliberament d'Angola, plora:

(...) violència
el plor d'Àfrica és un símptoma.
Nosaltres tenim a les nostres mans al-
[tres vides i alegries
desmentides per nosaltres en les falses
[lamentacions de les seves boques.
I amor.
I els ulls secs.]

D'entrada, Kalungano es pregunta «On sóc?»:

Visc
perdut en uns carrers
d'una civilització
que m'aixafa
amb odi
sense pietat.

(...)
Sé que estic aquí
suma conscient i segura
dels homes
que feren el poema
de la vida contra la mort
de la fi de la nit
i de l'encetament del dia.

D'entrada, Miquela Misiego publica al «Pont» un article sobre poesia negra. D'entrada, P. L. Mondejar fa una antologia de poesia de la negritud per a l'editorial Fundamentos; d'entrada, R. Martínez fa una antologia de poesia anònima africana per Miguel Castellote. D'entrada, Pigenlió publica a Tarotdequinze un poema funerari dels pigmeus. D'entrada, les campanes, vull dir, els tambors, continuen tocant a morts. D'entrada, Langston Hughes m'explica i remarca:

mira, noi, ja t'ho diré,
la vida no ha estat per a mi una escala
[de vidre...]

D'entrada, havíem de fer un article sobre poesia negra, i no l'hem fet. D'entrada, una dita swahili diu: «Molt silenci fa un gran brogit». D'entrada, sembla que tot sigui escadusser.

JOSEP M. FIGUERES